

Decyzja
Prezydium KK
nr 11/25

ws. opinii o projekcie ustawy MRPiPS o ustaleniu wysokości emerytur z FUS
przyznanych w czerwcu w latach 2009-2019 (...)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu ustawy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o ustaleniu wysokości emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznanych w czerwcu w latach 2009-2019 z dnia 31 grudnia 2024 r.

Projekt zakłada ponowne przeliczenie emerytur ubezpieczonym, którzy złożyli wniosek o świadczenie w czerwcu w latach 2009-2019. Proponowane przepisy dotyczą także ponownego przeliczenia pochodnej renty rodzinnej po osobach, którym naliczano świadczenie emerytalne w czerwcu w tych samych latach. Projekt jest odpowiedzią na zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny zasady przyznawania tzw. emerytur czerwcowych na wniosek zgłoszony przed 1 czerwca 2021 roku (sprawa P 7/22 z 15 listopada 2023 r.).

Prezydium Komisji Krajowej krytycznie ocenia konieczność złożenia wniosku przez ubezpieczonych w celu przeliczenia świadczeń przyznawanych im w latach 2009-2019 (w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie) oraz brak przyznania wyrównania za okresy, w których świadczenie było niższe od ponownie wyliczonego.

Uwagi szczególne:

1) w projektowanym art. 3 ust. 1 ustala się, że ponowne przeliczenie świadczenia będzie następowało po złożeniu wniosku w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – NSZZ „Solidarność” nie akceptuje takiego rozwiązania. Projektodawca nie uzasadnia proponowanej procedury ani ograniczenia czasowego możliwości złożenia wniosku. Należy zwrócić uwagę, że w swoim wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał na niekonstytucyjność przepisów art. 17 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2021.1621), w zakresie w którym zawężają grupę ich odbiorców, w pozostałym zakresie m.in. dotyczącym sposobu i trybu ustalania wysokości świadczenia nie wzbudziły wątpliwości TK. Zatem nie ma powodów, dla których osoby które już złożyły wnioski

o przyznanie świadczenia miałyby robić to ponownie. Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” ponowne ustalenie wysokości emerytur i rent rodzinnych, o których mowa w projektowanym art. 1, powinno następować z urzędu, tak aby wszyscy uprawnieni mieli nieograniczoną i równą możliwość skorzystania z tych uprawnień. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że wśród uprawnionych znajdą się osoby, które nie zdołają złożyć wniosku w wymaganym w projekcie terminie, np. w związku z długotrwałą chorobą, nieobecnością w kraju czy innymi sytuacjami życiowymi. Mogą także nie być świadomi swoich praw, gdyż zgodnie z projektowanym art. 9 informacja o możliwości składania wniosków o ponowne ustalenie świadczeń będzie publikowana jedynie na stronach internetowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Nie wszyscy ubezpieczeni mają dostęp do takich źródeł informacji, tym bardziej, że są to przede wszystkim osoby w wieku senioralnym. Tak restrykcyjne warunki stanowią dużą przeszkodę dla grupy ubezpieczonych, do której są kierowane.

W przypadku nie uwzględnienia powyższej uwagi, w opinii Prezydium KK, należy bezwzględnie zaniechać ograniczenia w czasie możliwości składania wniosku, tak aby świadczeniobiorcy mogli skorzystać z projektowanego rozwiązania w każdym momencie.

2) W projektowanym art. 8 ust. 1 zakłada się, że z chwilą uprawomocnienia się decyzji lub wyroku wydanych na podstawie opiniowanych przepisów wygasają wszelkie roszczenia do ustalenia wysokości emerytury i renty rodzinnej, osób których dotyczy projekt ustawy. W opinii Prezydium KK jest to propozycja zbyt daleko idąca zwłaszcza w świetle przepisów projektowanego art. 3 ograniczającego w czasie możliwość ponownego wyliczenia świadczenia, tym bardziej, że projektodawca jej nie uzasadnia.

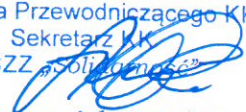
3) W świetle wcześniejszych uwag projektowane wygaśnięcie prawa z dniem upływu terminu (6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanych przepisów) w art. 8 ust. 2 są także niezasadne.

4) W projekcie ustawy nie przewiduje się wyrównania wysokości ponownie ustalanego świadczenia za okresy przed wejściem w życie projektowanych przepisów, co budzi sprzeciw, gdyż ogranicza prawo świadczeniobiorcy do równego traktowania. Naprawienie szkody, jakim było pominięcie świadczeniobiorców, których dotyczy projektowana nowelizacja nie może ograniczyć się do jednorazowego ponownego przeliczenia świadczenia, ale powinno prowadzić do rekompensaty zaniżonych świadczeń. NSZZ „Solidarność” postuluje przyznanie tzw. czerwcowym emerytom odpowiedniego wyrównania wraz z odsetkami od utraconych w latach 2009-2019 świadczeń.

Podsumowując, NSZZ „Solidarność” nie może zaakceptować projektowanej ustawy MRPiPS o ustaleniu wysokości emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznanych w czerwcu w latach 2009-2019 z dnia 31 grudnia 2024 r. w przesłanym do konsultacji brzmieniu. Projekt nie naprawia w pełni błędu legislatora i utrzymuje sprzeczność z konstytucyjną zasadą równości obywateli wobec prawa.

Gdańsk, 29 stycznia 2025 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz